

pai idg. nyelvek ama két hangot egyező módon különböztetik meg megfelelő szóalakjaiban s e részben még az örmény nyelv is hozzájuk csatlakozik: kétségkívül elég nyomás okok az idg. ősnyelvi *l* mássalhangzó statuálására. Az újabb nézetet támogatja még Fortunatov szabálya, a mely szerint a szanszkritban az *r* + dentalis-kapcsolat változatlan marad, míg a régiebb *l* + dentalis-kapcsolatból elvész az *l*, a dentalis pedig lingualis hanggá válik. — tehát még ott is meg van a nyoma az ősi *l*-nek (Bezenberger-féle *Beiträge* VI, 215.).

A mi azután a consonantikus liquidáknak az egyes nyelvekben való szereplését illeti: az óindben vegyest állanak az *r* és *l* hangok az európai és örmény nyelveknek *r* és *l*-jével szemben, az európai és örmény nyelveken belül azonban legnagyobb részt egyező a consonansok feltünése.

Példák: idg. *reudh-* gy. ,vörösleni', ói. *rudhírás*, gör. *ερυθρός*, l. *ruber*, óír *ruad*, g. *râuþs*, ószl. *rüdrü*. — Idg. *srey-* gy. ,folyni': ói. *srahati*, gör. *ῥεῖμα*, ófn. *strom*, litv. *sraėti*, ószl. *o-strovü*. (Brugmann I, 211.) — Idg. *leiq-* gy. ,hagyni', ói. *riñakti*, örm. *lk'anem*, gör. *λεῖνω*, l. *linquō*, óír *lécim*, g. *leihwa*, litv. *lėku*, ószl. *otū-lėkü*. — Idg. *klei-* ,neki támasztani', ói. *cráyati*, gör. *κλίω*, l. *clivos*, g. *hlains*, litv. *sžlaistas* (Brugmann I. 212.)

(Folyt. köv.)

PETZ GEDEON.

«Ősi dicsőségünk» és egyéb légvárak, úgymint: «Turk tantétel», «Kazár tantétel», «Rohonci codex tantétel», «Nemzetiségünk elvei» — írta «Némäti Kálmán, nemzetnevelő» 1892. A szécsényi szolgabíró igazoló jegye szerint, melyet a szerző szintén közöl: «rangja-foglalkozása: tudományos kutató». Két budapesti tanár mellékelte nyilatkozata szerint «Némethy K. második év óta minden . . állástól visszavonultan kizárólag nyelvtudományi tanulmányának csodaszerű nélkülözés között élt». Tehát két tudós jóakarója van, a kik úgy vezetik őt ebben a fényes városban, mint a vak a világtalant, a kik a magyar tudomány székhelyén válltelve sem tudják megtaláltatni vele a nyelvtudomány ábécéjét, hanem csodaszerű nélkülözések közt ilyen csodabogarakra engedik elfecsérelni a jobb sorsra méltó «nemzetnevelő» munkás életét: «Görög-latin írók *Magi* néven tudományban és erényben előljáró bölcs szerzetet ismertek . . E *Magy* még néptörzs táladon-neve betűről-betűre összeillik kiejtésében és helyesírásában is nemzeti tulajdonnévünk szótestének első tagjával: azonfelül tökéletesen összeillik eszméjével: mert hisz köztudomás szerint *Magyarázní* szó azonos jelentésű *Értelmezni* szóval; miből következik az egyenlet: *Magy* = *Intelligens*». (4. 5. 1.) «Másfelől *ar* szógyök örmény meg zend nyelven vitéz, hős, erős eszméjét fejezi ki. Innen a görögök hadistenének neve *Ares*, sőt a latin *arma*, *armadia* . . E szerint tudós előljárók (= *Magy*) és vitéztlő nemesség (= *Ar*) páros osztálya alkotta Árpád népét». (9. 1.)

S. Zs.